

FSC-OHJE

METSÄNHOITOTÖIDEN SUUNNITTELUUN JA TOTEUTUKSEEN

Käytetään myös tuplasertifioituissa
metsissä (FSC ja PEFC)

SISÄLLYS

1. Pohjois- ja Etelä-Suomen aluejako
2. Säästöpuut ja lahopuu
3. Aina säästettävät arvokkaat elinympäristöt
4. Vesistöjen ja pienvesien suojavyöhykkeet
5. Vesitalouden järjestelyt
6. Linnuston huomioiminen
7. Pohjavesien suojelu
8. Riistan, metsien monikäytön ja virkistystoiminnan huomioiminen
9. Lehtipuuosuus
10. Poronhoito
11. Jätteet ja kemikaalit
12. Lannoitukset
13. Työturvallisuus ja työsuojelu

Tällä symbolilla on merkitty sellaiset ohjeen kohdat, joissa on tapahtunut suuri muutos.

1.

POHJOIS- JA ETELÄ-SUOMEN ALUEJAKO VUODEN 2022 FSC-STANDARDIN MUKAAN

2.

SÄÄSTÖPUUT JA LAHOPUU

- Kaikki rauhoitetut puulajit läpimitasta riippumatta, esim. vuori- ja kynäjalava
- Puumaiset ja pylväsmäiset katajat
- Tammet:
 - > hemiboreaalisella vyöhykkeellä, kun $d_{1,3} \geq 20$ cm
 - > muualla Suomessa, kun $d_{1,3} \geq 10$ cm
- Sellaiset jalot lehtipuut, raidat ja muut puumaiset pajut, tuomet, pihlajat sekä tervalepät, joiden $d_{1,3} \geq 10$ cm.

Edellä mainitut vaatimukset täyttäviä puita säästetään min. 20 kpl/ha tai kaikki, mikäli niitä esiintyy vähemmän kuin 20 kpl/ha.

- Maanmuokkauksessa säästöpuihin ja säästöpuuryhmiin jätetään 2 m suoja vyöhyke.
- Kaikki $d_{1,3} \geq 10$ cm lahopuut säästetään.
- Maalahopuiden vaurioittamista vältetään kaikissa metsätaloustoimenpiteissä.
- Kuolleita pystypuita voi kaataa, mikäli ne vaarantavat työntekijöiden tai muiden metsässä liikkujien turvallisuutta.

3.

AINA SÄÄSTETTÄVÄT ARVOKKAAT ELINYMPÄRISTÖT

Metsänhoitotöissä säästetään arvokkaat elinympäristöt ja niiden yhteyteen jätetään mahdolliset suojavyöhykkeet oheisen taulukon mukaisesti.

KÄSITTELYOHJEET	KÄSITTELEMÄTÖN
Aina säästettävät arvokkaat elinympäristöt	Ei mitään metsänkäsittelyä, pl. maisemahoidollista
Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt ja niiden ominaispiirteet täyttävät kohteet, koosta ja alueellisesta yleisyydestä välittämättä.	Suomen MK:n tulkintasuosituksen mukaisesti, jollei jäljempänä taulukossa esitetty vaatimus edellytä enempää.
Runsalahopuustoiset metsät, kun lahoppua esiintyy riittävästi vähintään hehtaarin alalla standardin liitteen 5 mukaisesti.	(15 m)*

* Laajoissa lahoppuustoisissa metsiköissä, joissa vaadittava lahoppuun vähimmäismäärä ei metsikkökuvion tasolla täyty, lahoppuutoisimmat osat tulee säästää, kun määrät täyttyvät vähintään 0,3 ha:n alueella.

Käsitteilykuvion reunaosalla tarkoitetaan sitä osaa käsiteltävästä kuviosta, joka rajautuu vesistön / arvokkaan elinympäristön suojavyöhykkeeseen.

METSÄLAIN PEITTEINEN	RAIVAAMATON JA MUOKKAAMATON	KÄSITELTÄVÄN KUVION REUNAOSA
Peitteinen vyöhyke, jolla voidaan tehdä tasaikäisrakenteisia tai jatkuvan kasvatuksen eri-ikäisrakenteisia kasvatushakkuita.	Vyöhyke, josta saa poistaa runkopuustoa, mutta pensaskerros ja ainespuuta pienempi puusto säästetään. Ei tehdä maanmuokkausta.	Säästetään ainespuuta pienempi puusto sekä mahdollisuuksien mukaan kookkaampaa lehtipuuta.
-	-	-
-	-	-

Ne voidaan rajata eroon kuvion osista, joissa kuviota koskevat lahoppuuvaatimukset eivät täyty. Kriteerit täyttävän lahoppuisuuden ympärille jätetään tällöin 15 m:n suojavyöhyke.

KÄSITTELYOHJEET	KÄSITTELEMÄTÖN
Metsämaan louhikkometsät, joiden pohjalla virtaa säännöllisesti vettä ja joiden valtapuusto on yli 100-vuotiasta.	-
Vesitaloudeltaan luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset kosteat lehdot	-
Tulvametsät	-
Kuusivaltaiset supat	käsittely rajataan supan rinteeseen yläosaan
Fladat ja kluuvijärvet ranta-alueineen	30 m
Luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset korvet ja metsäluhdat	10 m
Luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset rämeet, nevat ja letot	5 m

METSÄLAIN PEITTEINEN	RAIVAAMATON JA MUOKKAAMATON	VIEREISEN KUVION REUNAOSA
noin 15 m	-	-
noin 15 m	-	-
noin 15 m	-	-
-	-	-
-	-	-
vaihtumisvyöhyke	-	5 m
vaihtumisvyöhyke	-	5 m, jos ei vaihtumisvyöhykettä.

4.

VESISTÖJEN SUOJAVYÖHYKKEET

Metsänhoitotoissa huolehditaan vesiensuojelusta jättämällä vesistöjen yhteyteen suojavyöhykkeet oheisen taulukon mukaan.

KÄSITTELYOHJEET	KÄSITTELEMÄTÖN	METSÄLAIN PEITTEINEN
Vesistöjen suojakaistat	Ei mitään metsänkäsittelyä, pl. maisemanhoidollista	Peitteinen vyöhyke, jolla voidaan tehdä tasaikäisrakenteisia tai jatkuvan kasvatuksen eri-ikäisrakenteisia kasvatushakkuita.
Meret	15 m	noin 10 m
Järvet	10 m	-
Lammet	10 m	-
Muut kuin luonnontilaiset joet	15 m	-
Uomiltaan voimakkaasti muutetut alle 2 m leveät purot, joissa ei ole lohikalakantaa (PEFC).	-	-

RAIVAAMATON JA MUOKKAAMATON	KÄSITELTÄVÄN KUVION REUNAOSA
Vyöhyke, josta saa poistaa runkopuustoa, mutta pensas-kerros ja ainespuuta pienempi puusto säästetään. Ei tehdä maanmuokkausta.	Säästetään ainespuuta pienempi puusto sekä mahdollisesti kookkaampaa lehtipuuta.
-	-
-	noin 5 m
-	noin 5 m
-	noin 5 m
10 m	-

KÄSITTELYOHJEET	KÄSITTELEMÄTÖN	METSÄLAIN PEITTEINEN
Uomiltaan voimakkaasti muutetut, yli 2 m leveät purot, joissa ei ole lohikalakantaa (PEFC).	-	10 m
Uomiltaan voimakkaasti muutetut purot, joissa on lohikalakanta (PEFC).	-	10 m
Luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset joet, purot ja lähteet, mikäli käsittelemätön suojavavyöhyke on O4 tai O3.	20 m	10 m
Luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset joet, purot ja lähteet, mikäli käsittelemätön suojavavyöhyke on A0, S0, T1, T2 tai O2 tai kivennäismaan männikköä.	20 m	-
Valtapuustoltaan vähintään varttuneet, eri-ikäisrakenteiset, näkyvästi (min. 5 m ³ /ha) lahoppuuta sisältävät vesistöjen ja pienvesien* reunametsät, pl. kanavien ja kaivettujen altaiden reunametsät.	Vesistötyypin suojavavyöhykkeen ylittävältä osalta niin etäälle kuin lahoppuuta- ja eri-ikäisrakennetta on, kuitenkin max. 30 m	-

RAIVAAMATON JA MUOKKAAMATON	KÄSITELTÄVÄN KUVION REUNAOSA
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-

* Pienvesiin voi lukeutua myös norot

5.

VESITALOUDEN JÄRJESTELYT

KUNNOSTUSOJITUS

- Turvemailla ei tehdä uudisojitusta eikä muita vesitalouden järjestelytoimenpiteitä olemassa olevan ojaverkon rajaaman alueen ulkopuolella. Ojitettua aluetta ei saa laajentaa.
- Kunnostusojitukset perustuvat kunnostusojitus-suunnitelmaan, joka sisältää tiedot vesiensuojeluratkaisuista sekä suunnittelualueella olevista tai siihen rajautuvista arvokkaista luontokohteista. Vähäistä suuremmista toimenpiteistä on tehty ojitussuunnitelma viranomaiselle.
- Kunnostusojitusten ulkopuolelle jätetään alavien rantojen tulvavaikutteisille alueille ulottuvat ojat sekä syöpyimiselle erityisen herkkä ojat.
- Kunnostusojituksessa oja ei kaiveta alkuperäistä ojan pohjaa syvemmälle.
- Kunnostusojitusten yhteydessä estetään valumavesien ohjautuminen suoraan vesistöön tai pienveteen.

MUUT METSÄNHOITOTYÖT

- Metsäteiden peruseräilyyksen yhteydessä huolehditaan, että siltarummut eivät muodosta vesistöihin ja pienvesiin kalojen ja muiden vesieläinten nousuestettä.
- Maanmuokkauksen yhteydessä tehtävissä vesitalouden järjestelyissä huolehditaan vesiensuojelusta, esimerkiksi jättämällä kaivukatkoja.

6.

LINNUSTON JA UHANALAISTEN LAJIEN HUOMIOIMINEN

- Merikotkan, maakotkan ja sääksen pesien läheisyydessä huomioidaan Metsäkeskuksen ja ELY-keskusten laatima ohje *Metsänkäsittelyn ohjeet suurten petolintujen pesien lähistölle*.
 - › Pesän **SUOJAVYÖHYKKEELLÄ** (50 m) ei tule tehdä mitään metsänkäsittelytoimenpiteitä.
 - › Suojavyöhykkeen ulkopuolella, **HÄIRIÖVYÖHYKKEELLÄ** (500–1000 m), tulee välttää kaikkea häiriötä pesimäaikana.
- Raakkuvesistön reunaan on jätettävä riittävä suojavyöhyke (min. 45 m) ja raakkualueet voivat vaatia tavallista suurempia vesiensuojelurakenteita.
- Jos metsätaloustoimien toteuttaminen ei ole mahdollista ohjeiden mukaisesti, tulee olla yhteydessä alueelliseen ELY-keskukseen, joka neuvoo asiassa.
- Myös muiden uhanalaisten lajien tunnetut esiintymät turvataan metsänkäsittelyn yhteydessä.

7.

POHJAVESIEN SUOJELU

I ja II luokan pohjavesialueilla.

- Ei käytetä typpipitoisia lannoitteita.
- Ei tehdä kunnostus- ja täydennysojituksia.
- Ei käytetä kemiallisia torjunta-aineita (pl. urea juurikäävän torjunnassa).
- Ei korjata kantoja.
- Ei kuloteta ilman ympäristöviranomaisen lupaa.
- Polttoaineiden säilytys pohjavesialueilla on sallittu **VÄLIAIKAISESTI** ainoastaan säiliöissä:
 - > joilla on tarvittava typpihyväksyntä, ja
 - > ovat lukittavissa, ja
 - > ovat varustettuja valuma-altaalla, kaksoisvaipalla tai -pohjalla.
- Nestemäisten voiteluaineiden säilyttäminen on sallittua ilkeivallalta suojattuna.

8.

RIISTAN, METSIEN MONIKÄYTÖN JA VIRKISTYS-TOIMINNAN HUOMIOIMINEN

- Raivaussahatoissa jätetään riistalle tärkeitä suojatiheikköjä 3 kpl/ha.
 - > Tiheikköjen lehtipuut voidaan laskea sertifioinnin vaatimaan lehtipuuosuuteen.
- Kausikosteikat ja soistuneet painanteet jätetään metsänhoitotöiden ulkopuolelle.
- Äestyksessä muokkausjäljen syvyys saa ylittää 25 cm enintään 10 %:lla muokkausjäljen pituudesta.
- Virkistysalueiden ulkoilureitit, merkityt polut sekä rakenteet pidetään puhtaina hakkuu- ja raivaustähteistä eikä niitä muokata tai istuteta.
- Kiinteät muinaisjäänökset sekä muut kulttuuriperintökohteet jätetään maanmuokkauksen ulkopuolelle.

9.

LEHTIPUUOSUUS

- Havupuuvaltaisissa metsissä taimikonhoidossa säilytetään lehtipuita min. 10 % runkoluvusta.
- Mikäli lehtipuuosuus ennen taimikonhoitoa on alle 10 % runkoluvusta, kaikki lehtipuusto säästetään, paitsi niiltä osin kuin se selvästi haittaa havupuiden kasvua.
 - › HUOM! Vaatimus ei koske varhaisperkausta.
- Suositaan tammea, jaloja lehtipuita, raitaa ja muita puumaisia pajuja, tuomea, pihlajaa sekä tervaleppää, josta voi kehittyä monimuotoisuudelle arvokkaita puita.

10.

PORONHOITO

- Poroaitoja ei rikota ja portit pidetään suljettuina.
- Maanmuokkausta vältetään talvilaidunalueiden kuivien ja karukkokankaiden jäkäläalueilla.
- Metsätalouden työt poroerotuspaikkojen lähistöllä suunnitellaan ja toteutetaan niin, ettei niistä aiheudu haittaa poroerotukselle.

11.

JÄTTEET JA KEMIKAALIT

- Jätettä, kuten taimilaatikat ja lannoitesäkit, ei jätetä maastoon.
- Kemikaalit, öljyt ja muut vaaralliset jätteet toimitetaan lainmukaisesti hävitettäväksi.
- Työkoneissa on oltava öljyntorjuntamatto tai öljyntorjuntaturvetta öljyvahingon esitorjuntaa varten.
- Kemiallisten torjunta-aineiden käyttö minimoidaan ja käytettäessä huolehditaan kemikaalien asianmukaisesta varastoinnista sekä käytön dokumentoinnista.

LANNOITUKSET

- Lannoitteita käytettävä noudattaen hyvän metsänhoidon suosituksia.
- Kivennäismailla lannoitusta tehdään vain tuoreilla ja kuivahkoilla kankailla.
- Pohjavesialueilla ei käytetä typpipitoisia lannoitteita.
- Terveyslannoituksia tehdään vain kohteilla, joilla puusto kärsii todistetusti ravinne-epätasapainosta.
- Suometsien tuhkalannoitteet eivät saa sisältää lisättyä typpeä.

Lannoituksen vesistövaikutukset minimoidaan jättämällä lannoitetun alueen ja vesistöjen väliin leveydeltään vähintään seuraavan levyiset lannoittamattomat suojavyöhykkeet:

- vesistöt (meri, järvi, joki tai lampi):
lentolevitys 50 m; maalevitys 30 m
- purot ja tiedossa olevat lähteet: 20 m
- ojat: 5 m (ei koske tuhkalannoitusta).

TYÖTURVALLISUUS JA TYÖSUOJELU

- Turvavarusteiden ja työvälineiden kunnosta huolehditaan; puutteellisilla tai rikkiäisillä turvavarusteilla työskentely on kielletty.
- Kemiallisilta torjunta-aineilta suojaudutaan valmistajan ohjeiden mukaisesti (istutus, kemiallinen heinäntorjunta, kantokäsittely).
- Työturvallisuudesta huolehditaan myös EA- ja työturvallisuuskoulutuksella, työnopastuksella ja työterveystarkastuksilla.

Yrittäjä vastaa omien työntekijöidensä ammattitaidosta, perehdyttämisestä, työsuojeluohjeiden antamisesta ja noudattamisesta sekä työterveyshuollosta työturvallisuuslain, työsopimuslain ja työterveyshuoltolain perusteella.

Yrittäjä sitoutuu urakointitoimintaa koskeviin FSC- ja PEFC-standardien vaatimuksiin ja huolehtii, että myös työntekijät ovat molempien standardien vaatimuksista tietoisia ja noudattavat niitä.

Vastuuntuntoisen
metsänhoidon merkki

YHTEISTYÖSSÄ: TORNATOR JA STORA ENSO

FSC on rekisteröity tavaramerkki.

Stora Enso Oyj Forest Finlandilla on
FSC-tavaramerkin käyttöoikeusnumerot
FSC C003140 ja FSC C119850.

PEFC-käyttöoikeusnumero on
PEFC/02-31-20

Tornator Oyj:llä on
FSC-tavaramerkin käyttöoikeusnumero
FSC C123368

PEFC-käyttöoikeusnumero on
PEFC/02-21-18/2

storaenso